

Писмо за 2024

Путујмо заједно

Током протеклих 18 месеци, наша тезејска заједница ишла је кроз авантуру вере. Припремали смо „Окупљање Божијег народа“ под називом „Together“¹ са претставницима покрета, заједница и организација многих хришћанских цркава. На основу интуиције коју је брат Алојз² изразио на отварању Синода о синодалности у Католичкој цркви, припремање „Together“ нас је навело да боље слушамо друге, тражећи дарове у различитим црквеним групама, као и међу људима добре воље у друштву.

Екуменско молитвено бдење које се одржало на тргу Светог Петра у Риму, окупило је, на позив папе Фрање, преко 20 поглавара различитих Цркава, као и све учеснике 16. Редовне скупштине бискупа Католичке цркве и 18.000 људи свих узраста из целог света, укључујући 4.000 младих који су дошли на викенд програм и били су гости римских парохија. Истовремено, људи су се састајали на 222 различита места широм планете да би се молили у заједници са овим бдењем.

Гледајући уназад, како можемо разумети ово искуство? Како нам оно отвара будућност заједничког путовања хришћана? „У вас један је Учитељ, а ви сте сви браћа“ (Матеј 23,8), рекао је Исус. Нису ли сви хришћани браћа и сестре, уједињени у заједници која је још увек несавршена, али ипак стварна? Није ли Христос тај који нас позива и отвара нам пут да идемо са њим као сапутници, заједно са онима који живе на маргинама наших друштава? На овом путу, у дијалогу помирења, желимо да се сетимо да смо потребни једни другима, не да бисмо наметнули своја мишљења, већ да би допринели миру у породици људи³.

Захвални за овај све већи смисао за заједништво, можемо пронаћи замах потребан за суочавање са данашњим изазовима као што су вапај земље и поларизације које ломе људску породицу. У сусрету и међусобном слушању, путујмо заједно као народ Божији.

Шта би нам значило да поново откријемо да можемо слушати друге? Да ли смо спремни да разумемо, а не да одбацујемо страхове који се понекад могу приказати?

На путу од Рима до Тезеа, зауставио сам се у Љубљани, главном граду Словеније, месту одржавања Тезеовог 46. Европског сусрета младих⁴, како бих се састао са међународним припремним тимом младих волонтера, браће из Тезеа, сестара Светог Андреја и словеначких пријатеља. Размишљање на тему „Путујмо заједно“ је у великој мери плод наших разговора тих дана.

Хвала мојој браћи, људима који су допринели припреми ове поруке и свима који ће учествовати у овом путовању. Уз најлепше жеље свима вама,

Frère Matthew

¹ Ово бдење је одржано 30. септембра 2023. За више информација погледајте together2023.net.

² Брат Алојз, приор Тезеа од смрти брата Роџера 16. августа 2005. до 2. децембра 2023. Како да му изразимо захвалност за ових 18 година службе заједништва у нашој заједници, његовим сталним екуменским настојањима и жељи да увек тражимо путеве солидарности са људима у невољи?

³ Којим нам се позивом Бог обраћа усред патњи које су донели сукоби у Украјини, Палестини и Израелу, Авганистану, Мјанмару, Пакистану, Хаитију, Никарагви, Судану и многим другим местима у данашњем свету?

⁴ Од 28. децембра 2023. до 1. јануара 2024. године.

У Љубљани сам чуо како неко каже: „Данас бескућништво у друштву није само питање материјалног дома. За многе људе то је унутрашња стварност. Али потрага за унутрашњом сигурношћу понекад може резултирати мисаоним процесима који само додатно изолују.“ Неко други је питао: „Ако путујемо заједно, колико нам је слоге потребно да бисмо кренули? Постоји опасност да празне фразе сакрију чињеницу да једноставно толеришемо другог. Али када се отворимо дијалогу, преузимамо ризик.“ Куда нас ова питања воде?

Слушати

У срцу сваког дијалога је слушање. Мојсије је рекао Божијем народу: „Чуј Израилу“ – „Чуј, народе мој“ – (Поновљени закони 6,4) и ове речи су дале име њиховој свакодневној молитви. Вековима касније, типикон Светог Бенедикта Нурсијског⁵ почиње речима „Слушај пажљиво“.

Слушање је чин љубави. Слушање је у срцу сваког односа поверења. Без слушања, мало тога може расти или се развијати. Ниједна веза не може да функционише без тога. Када несебично слушамо друге, дајемо им простор да буду. Омогућавамо им да изразе оно што треба да изразе, понекад чак и оно што се не може рећи речима.

А у срцу слушања је тишина⁶. Библија нам нуди много примера за то. Пророк Илија се сусреће са Богом у благом поветарцу тишине, пре него у земљотресу, ветру и ватри (1. Царевима 19,11-13). Марија, Мартина сестра, седи код ногу Исусових и слуша га (Лука 10,39)⁷. „Отворио си ми ухо“, каже стара библијска молитва (Псалам 40,7).

Данас често имамо утисак да ко најгласније виче успева. Чини се да је насиље у порасту на толико места да више не знамо где да се окренемо. Али Бог никада није аутор насиља⁸ и никада не намеће. „Да послушам шта говори Господ Бог. Он изриче мир народу својему“ (Псалам 85,8).

Није ли пут напред да покушамо да слушамо и разумемо другог? Далеко од тога да нас упитоми или нас спречава да проговоримо уочи неправде, „срце које слуша“ (1. Царевима 3,9) нам омогућава да доносимо храбре и креативне одлуке, укоренење у дубинама наших унутрашњих уверења, где је Бог ближе нама него што се усуђујемо да се надамо...

Путовати

Када путујемо кроз живот, да ли смо туристи или смо ходочасници? Да ли само путујемо да бисмо посматрали споља или постоји унутрашња жеђ која нас вуче напред? Ходочасник, чак и не видећи крајњу тачку, тражи смисао у сваком кораку путовања, интуитивно осећајући правац. Али пут без циља може постати бесциљно лутање⁹.

Када се то догоди, да ли ћемо се сетити како је Исус рекао: „Ја сам пут и истина и живот“ (Јован 14,6)? Путovati с њим значи држати ове три стварности заједно. Исус лично је пут којим идемо, можемо веровати ономе што он каже и он нас води у пуноћу какву никада нисмо замишљали.

Исус није никога искључио из свог пута. Укоренењен у заједници са Богом, делио је свој живот са свима који су му долазили, са праведним и неправедним. Препознао је Божије присуство у онима на маргинама друштва, у грешницима и одбаченима, па чак и у онима који нису били из његовог народа. Исус је дао оно што је имао, а добио је и од оних које је срео. Они су надахњивали његов живот, а често и обогаћивали.

Не позива ли нас Исус, кротак и смирен срцем¹⁰, на исти тај пут? Да ли смо спремни да тражимо великодушност понизности¹¹ да бисмо примили оно што нам други могу дати на овом путу?

⁵ Свети Бенедикт Нурсијски, (око 480. - око 547.) био је отац западног монаштва. Типикон који је написао усвојен је широм Европе како су се манастири развијали и утицао је на многа каснија монашка правила.

⁶ Током заједничког бдења, папа Фрања је говорио о тишини: „Ове вечери смо ми хришћани ћутали пред крстом Светог Дамјана, као ученици који слушају пред крстом, Учитељевим престоном. Наша није била празна тишина, већ тренутак испуњен вером, очекивањем и спремношћу. У свету пуном буке, ми више нисмо навикли на тишину; заиста, понекад се боримо са њом, јер нас тишина приморавала да се суочимо са Богом и самим собом. Ипак, она је темељ речи и живота (...) Тишина, у црквеној заједници, чини братску комуникацију могућом.“

⁷ У многим културама, седење крај ногу других или додиривање њихових стопала представља начин одавања почести. Шта би за нас могло значити да седимо код ногу Исусових?

⁸ Исусова смрт на крсту нам показује да је Бог са онима који пате и никада на страни оних који узрокују патњу. Исус је плакао због смрти свог пријатеља Лазара; а његово васкрсење нам показује да смрт и страдање никада неће имати последњу реч.

⁹ Понекад у животу доживљавамо тренутке у којима не можемо да видимо никакав циљ, из разних разлога. Постоје тренуци када морамо да прихватимо да смо на пустој земљи.

¹⁰ Видети Матеј 11,30. Када наше срце постане благо, није ли то знак да ходимо са Исусом? Супротност љубави није љутња, па чак ни мржња, већ тврдоћа срца.

¹¹ Понизност нема никакве везе са потчињавањем или понижењем. Напротив, захтева велику унутрашњу снагу и никада не руши дарове или способности човека.

¹² „Једини начин да спознате наше приче је да упознате људе и онда би вам они могли испричати причу. (...) Приче, а посебно песме, помажу нам да се сећамо. Зато причам приче и певам на свом језику, *adnyamathanha*, јер ми то помаже да се сетим ко сам. Помаже ми да се сетим да сам створен по слици Божијој и да је Бог као Створитељ створио све ствари. И сећам се тога.“ Тета Дениз Чепман, старешина *adnyamathanha* и пастор уједињене протестантске цркве у Јужној Аустралији. Из књиге Yarta Wandatha © 2014 Denise Chapman.

Заједничко путовање је живот Цркве и друштва. Али, ипак, свакоме је потребан простор како би могао изразити сопствену креативност и идеје. Али оне су нам дате да би се делиле, да бисмо заједно изграђивали наш живот у Цркви, у породици људи. Жице гитаре леже једна поред друге, али када се свирају заједно стварају прелеп звук...

Бити са другима

Није увек лако бити заједно са другима. Свако од нас носи ране. Некад смо и ранили једни друге.

Бити са људима значи слушати их. Дати им време и простор да нам испричају своју причу¹². Слушати значи прихватити их у њиховој различитости. Можда се не слажемо или чак имамо другачији поглед на свет. Али зачуђујуће је да када слушамо, када им дозволимо да испричају своју причу, чешће него не, откривамо нашу заједничку људскост. Разлике нису тако велике као што смо замишљали. Јединство у различитости је заиста могуће¹³. И можда ће они међу нама који чезну да буду Исусови следбеници бити задивљени када открију да јединство већ постоји у Богу и у Христу (Јован 17,21-23) које је изнад наших очекивања.

Али када нам други кажу како су рањени, или чак како смо их ми ранили, хоћемо ли се усудити да им верујемо на реч? Тако лако можемо упасти у механизме самоодбране. И престајемо да слушамо, покушавамо да заштитимо себе или своју тачку гледишта. Зар саосећање срца не значи бити спреман да озбиљно схватиш патњу другог? Можда понекад заједничко страдање може отворити пут којим можемо ићи заједно, чак и ако ту патњу не можемо оставити за собом¹⁴.

Понекад морамо прихватити да направимо корак уназад. У овим тренуцима можемо се поверити Светом Духу и замолити га да нас научи шта треба да знамо¹⁵. То значи бити довољно скромни да не желимо да намећемо сопствене идеале, већ да примамо оно што друга особа доноси пред нас¹⁶.

И никада не треба да напуштамо наду¹⁷. Апостол Павле, преплављен бескрајном љубављу Васкрслог Исуса након што му се жестоко супротставио, уверава нас да се Божија љубав излила у срца наша Духом Светим који је дат нама (Римљанима 5,5). Можемо се ослонити на ово нежно присуство чак и када га не осећамо. Неће ли се тада поверење поново родити у нама, ма колико било крхко, дајући довољно светлости да заједно са Богом и са људима који су нам поверени можемо да учинимо следећи корак?

Остати са Богом, остати са другима

За путовање је потребно време – чак и цео живот – баш као што је за слушање потребно време да би градили односе. Можда ту у игру улазе стрпљива издржљивост и верност.

Путовање са другима, путовање са Богом. За многе од нас ове стварности су неодвојиве. Требају нам обе¹⁸.

Попут грана које расту из винове лозе, Исус нас позива да останемо у Њему као што он остаје у нама (види Јован 15). Остати подразумева нешто што траје са временом. Оно што се од нас тражи није само посвећеност у тренутку, већ да останемо у Њему целог живота. Само кроз останак можемо наставити да растемо и доносимо плод.

Шта је тај плод? Исус ће даље рећи: „Љубите једни друге као што сам ја волео вас. Нико нема веће љубави него да да живот за оне које воли.“ Ходати овим путем значи усудити се да дамо све да бисмо следили Исуса, како бисмо, у свој слободи, могли да волимо до краја. Јеванђеоска љубав није само наклоност, већ даривање себе другима. Ово је наше животно путовање кроз које прелазимо од стања слуга до стања пријатеља Христових.

¹³ Рече пастор Ан-Лор Дане: „Поделе нису исто што и различитост. Није у питању разноликост Цркава. Ово је нормално, чак и неопходно, јер узима у обзир наше идентитете: културне, историјске, друштвене, етничке, полне, итд. Ако су ти идентитети секундарни јер у Христу „нема Јеврејина ни Грка, нема роба ни господара, нема мушког рода ни женског“ (Галатима 3,28), они постоје и у њима се оличава постојање верника. Од тренутка када остану секундарни, они постају богатства дозвољавајући одређену порозност. (...) Далеко од тога да изглађују идентитете, они их јачају и оплемењују не раздвајајући их, (...) већ, напротив, у другом препознају дарове и дело Духа Светога. Они на тај начин омогућавају стварање заједничког идентитета. Ово је даљи корак у екуменском покрету, који је од јединства у различитости (одбацивања свих облика једнообразности) прешао на јединство у помиреној различитости. (Преведено са „La diversité en Église, de la division à l'enrichissement mutuel“ in Contacts, Revue Française de l'Orthodoxie Br. 282 април-јун 2023.)

¹⁴ Види Свети Максим Исповедник: „Покажимо саосећање једни према другима и кроз понизност исцељујемо једни друге.“ (Аскетски живот, 41)

¹⁵ Током васељенског молитвеног бдења Together, призивали смо Духа Светога користећи древну молитву „Adsumus Sancte Spiritus (Стојимо пред тобом, Душе Свети)“ којом се молило пред Васељенским Саборима од најранијих времена да Дух Свети покаже пут. Види <https://tinyurl.com/Adsumus>

¹⁶ „‘Царство Божије’ није предмет идеалне визије, већ је укоренењено у ‘стварности’. ... Визија која није укоренењена у стварности овог света је илузија. Илузија се ствара неспособношћу или одбијањем да се суочи са животним проблемима. То је бекство у област нестварног, изван стварнога света.“ Choan-Seng Song, тајвански теолог, у Jesus and the Reign of God, Fortress Press, 1993, стр. 77

¹⁷ У својим Откривењима, енглеска монахиња из 14. века Јулијана од Норича написала је: „(Бог) жели да знамо да Он не само води рачуна о племенитим стварима и великим, већ такође води рачуна о малим и сићушним, ниским и простим, колико једнима толико и другима. Ово је мислио када је рекао: ‘Све ће се добро завршити’; јер жели да знамо да се ни најмање неће заборавити...“

¹⁸ „Наш осећај присуства Бога биће искривљен ако не видимо Божију стварност у светлу стварности нашег ближњег. И наш осећај за стварност нашег ближњег биће изобличен ако га не видимо у светлу Божије стварности.“ Косуке Којама, јапански теолог, у Water Buffalo Theology, Orbis Books, 1974, стр. 91

Плод се рађа кроз животе који се живе у потпуности. Он расте природно када остајемо у Христу и живимо његовим животом као што гране примају живот од лозе. Постоји пуноћа радости коју можемо открити када прихватимо изазов Јеванђеља. Да ли смо спремни за то?

Путовати заједно кроз свет данашњице

Суочени са данашњим изазовима и сопственом слабашћу, као што смо раније рекли, неки људи се понекад осећају бескућницима. Видимо рањену твар Божију чији је део и наша рањена породица људи. Патња се може преносити кроз генерације у народима који су искоришћавани и понижавани. Знамо породице које су раздвојили сукоби и ратови. Такође признајемо да су животе оштетили људи који исповедају име Христово у Цркви, као и у нашој заједници Тезе¹⁹.

Зар не постоји ипак позив да се заједно суочимо са овим изазовима? Афричка изрека каже: „Оно што дуго путовање чини да изгледа кратко је када ходамо заједно. У „Великој сеоби“ дивљих животиња између Серенгетија и Масаи Маре, млађа телад морају да се ослоне на снагу одраслих да пређу реку и попну се на обалу. А и за нас постоје тренуци када треба да нас други носе. Или научимо да прихватамо да нас носе...

А када се заједно суочимо са таквим изазовима, може доћи до искустава лепоте, трансценденције, која нам помажу да откријемо искру која нас подстиче да кренемо са новом виталношћу²⁰.

На дан Исусовог васкрсења, двојица његових пријатеља окренула су леђа Јерусалиму, где је био убијен (Лука 24,13-35). Али док су ходали, придружио им се странац. Када је касније сео са њима за сто, схватили су да је оно што доживљавају Исус. Странци нам могу помоћи да уочимо присуство Христа и још једном схватимо да он увек остаје са нама.

„Не бојте се“, шапуће нам у срцу, „ја сам са вама у све дане до свршетка века“ (Матеј 28,20). Хоћемо ли послушати ово обећање?

Попут квасца уметнутог у брашно (Матеј 13,33), иако сиромашни и можда осећајући се малим, хоћемо ли се усудити да поново кренемо, не сами већ са другима, узјамно обогаћени, док заједно путујемо?

¹⁹ Види „Утврђивање истине“ на https://www.taize.fr/en_article26170.html.

Прихватамо да је ово трајни процес учења кроз који слушамо оне који су повређени, признајемо њихову патњу и чинимо све што можемо да обезбедимо безбедно окружење за све.

²⁰ Блажени Августин Хипонски: „Касно сам те волео, лепото тако стара и тако нова: касно сам те волео. А ето, ти си био у мени, а ја сам био изван себе. Онде сам те тражио насрћући на та лепа бића која си створио, ја ругоба. Ти си био са мном, а ја нисам био са тобом. (...) Дотакао си ме, а ја горим за миром твојим“ (Исповести 27.10.38)

Волонтирајте у Тезеу

Сустрете у Тезеу омогућује група младих волонтера: младих жена и мушкараца од 18 до 29 година. У Тезеу су добродошли на дуже периоде, од неколико недеља до годину дана. Желимо да поделимо са њима оно што је најважније у животу наше заједнице:

Заједно... молимо се

Ништа што се дешава у Тезеу не би било могуће без три дневне заједничке молитве, а волонтери нам помажу и молитвом да заједно дочекамо све оне који долазе.

Заједно... живимо у заједници

Заједно, градимо малу привремену заједницу са младима са свих континената, из различитих Цркава, у заједничком богатству наше различитости.

Заједно... служимо другима

Омогућимо својом спремношћу дочек младих људи у Тезеу. Ако желите да сазнате више, погледајте www.taize.fr/volunteering

Настављамо наше заједничко путовање у 2024. години

У 2024. планирани су следећи сусрети:

- Међународни сусрети у Тезеу током целе године за младе од 18 до 35 година (за остале узрасте, погледајте на веб страници Тезеа када можете доћи)
- Света Недеља и Васкрс у Тезеу од 24. марта до 7. априла 2024.
- Сусрет пријатељства од 7. до 12. јула 2024.
- Дељење и сведочење православне вере од 4. до 11. августа 2024. године
- Недеља размишљања посвећена младима од 18 до 35 година од 25. августа до 1. септембра 2024.
- Европски сусрет младих од 28. децембра 2024. до 1. јануара 2025. Град домаћин овог 47. Европског сусрета биће објављен у Љубљани.

www.taize.fr/dates